

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри іноземної
філології, українознавства та
соціально-правових дисциплін
Протокол № 1 від 01.09.2022 р.
Завідувач кафедри
_____ С. А. Остапенко

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ПОРІВНЯЛЬНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ
ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ»

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS 4

Розробник: Остапенко С. А.
к.п.н., доцент

2022 – 2023 навчальний рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Обов'язкова для ЗВО спеціальності 035 «Філологія»
Семестр (осінній / весняний)	весняний
Кількість кредитів	4
Загальна кількість годин	120
Кількість змістовних модулів	2
Лекції, годин	20
Практичні / семінарські, годин	20
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	80
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	2,5
самостійної роботи студента	5
Вид контролю	екзамен

2. Програма навчальної дисципліни

Мета – надати студентам знання про ключові положення порівняльної граматики, про ізоморфні/аломорфні мовні явища, морфологічні категорії частин мови, синтаксичні зв'язки і функції, речення як основну комунікативну одиницю мови, структурні типи речень тощо відображені в теоретично-практичних курсах суміжних дисциплін, що викладаються здобувачам вищої освіти.

Завдання – підсумувати знання студентів про мовні рівні (фонетичний, лексичний, морфологічний, синтаксичний) у зіставному аспекті та виділити їхні ізоморфні та аломорфні риси; підвищити рівень підготовки студентів з теорії граматики, що має сприяти науковому розумінню теоретичних основ вивчення мови як системи; сформувати у студентів розуміння характеру міжмовних граматичних зв'язків і відношень; з'ясувати схожості та розбіжності граматичної системи англійської мови з граматичною системою української мови; розкрити основні граматичні трансформації при здійсненні перекладу за відсутності граматичних еквівалентів у зіставлюваних мовах.

Предмет – граматичні категорії порівнювальних мов.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Fundamentals

Тема 2. Noun as a part of speech in English and Ukrainian languages

Тема 3. Adjective as a part of speech in English and Ukrainian languages

Тема 4. Numeral as a part of speech in English and Ukrainian languages

Тема 5. Pronoun as a part of speech in English and Ukrainian languages

- Тема 6. Verb as a part of speech in English and Ukrainian languages
Тема 7. Adverb as a part of speech in English and Ukrainian languages
Тема 8. Syntax: introduction into basic notions
Тема 9. The simple sentence
Тема 10. Parts of the sentence
Тема 11. The composite sentence
Тема 12. The compound sentence
Тема 13. The complex sentence

Опанування дисципліни дозволяє забезпечити:

1) формування:

інтегральної компетентності:

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

загальних програмних компетентностей:

здатність бути критичним і самокритичним.

здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями.

здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

уміння виявляти, ставити та вирішувати проблему.

здатність працювати в команді та автономно.

здатність спілкуватися іноземними мовами.

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

здатність проведення досліджень на належному рівні;

фахових програмних компетентностей:

усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ;

здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні;

здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються;

здатність вільно, гнучко і ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя;

здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних та літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту;

здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;

2) досягнення **програмних результатів навчання:**

вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями і нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації;

ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати;

організовувати процес свого навчання й самоосвіти;

співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо;

розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів;

знати й розуміти систему мови і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності;

аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють;

знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності;

збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання;

мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

3) набуття **результатів навчання** (згідно Дублінських дескрипторів):

– **знання:**

основних ідей та концепцій провідних українських учених у галузі контрастивної лінгвістики та порівняльної граматики зокрема;

інструментарію контрастивної лінгвістики, а саме методів зіставлення граматичних явищ англійської та української мов для виявлення спільного та відмінного у граматичних системах зіставлявальних мов;

аломорфних та ізоморфних рис граматичної структури англійської та української мов;

– **уміння/навички:**

практично аналізувати граматичну будову англійської та української мов з метою виявлення у них спільних та відмінних рис;

організувати порівняльне теоретичне дослідження;

визначати аломорфні й ізоморфні риси частин мови та граматичних категорій словосполучень та речень і застосовувати ці знання при перекладі;

– **комунікація:**

ефективно встановлювати і підтримувати комунікацію в навчальних ситуаціях, здійснювати чіткі та детальні повідомлення на різні теми та аргументувати свою позицію щодо обговорюваної проблеми;

вільно спілкуватись із носіями мови, чітко, детально висловлюватись з широкого кола тем, виражати свою думку з певної проблеми, наводячи різноманітні аргументи за і проти;

– **відповідальність і автономія:**

застосовувати міжкультурне розуміння у процесі безпосереднього усного і писемного спілкування в академічному та професійному середовищі;

належним чином поводити себе і реагувати у типових академічних, професійних, світських і повсякденних ситуаціях, а також знати правила взаємодії між людьми у різних ситуаціях.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	У тому числі			
		л	п/с	лаб	срс
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1: Морфологія					
Тема 1. Fundamentals.	6	2			4
Тема 2. Noun as a part of speech in English and Ukrainian languages.	8	2	2		4
Тема 3. Adjective as a part of speech in English and Ukrainian languages.	8	2	2		4
Тема 4. Numeral as a part of speech in English and Ukrainian languages.	8	1	2		5
Тема 5. Pronoun as a part of speech in English and Ukrainian languages.	8	2	2		4
Тема 6. Adverb as a part of speech in English and Ukrainian languages.	8	1	2		5
Тема 7. Verb as a part of speech in English and Ukrainian languages.	8	2	4		2
Разом за змістовим модулем 1	54	12	14		28
Змістовий модуль 2: Синтаксис					
Тема 8. Syntax: introduction into basic notions.	10	2			8
Тема 9. The simple sentence. Parts of the sentence.	18	2	2		14
Тема 10. The composite sentence. The compound sentence.	18	2	2		14
Тема 11. The composite sentence. The complex sentence.	20	2	2		16
Разом за змістовим модулем 2	66	8	6		52
Усього годин	120	20	20		80

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема заняття	Кількість годин
1	Практичне заняття Noun as a part of speech in English and Ukrainian languages.	2
2	Практичне заняття Adjective as a part of speech in English and Ukrainian languages.	2
3	Практичне заняття Numeral as a part of speech in English and Ukrainian languages.	2

4	Практичне заняття Pronoun as a part of speech in English and Ukrainian languages.	2
5	Практичне заняття Adverb as a part of speech in English and Ukrainian languages.	2
6	Практичне заняття Verb as a part of speech in English and Ukrainian languages.	4
7	Практичне заняття The simple sentence. Parts of the sentence.	2
8	Практичне заняття The composite sentence. The compound sentence.	2
9	Практичне заняття The composite sentence. The complex sentence.	2
	Всього	20

5. Розподіл балів, які отримують студенти

Вид контролю: екзамен

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ рівень сформованості компетентностей студента оцінюється у випадку проведення екзамену: впродовж семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю – екзамену (50 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру (очна форма навчання)

№ теми практич- ного заняття	Аудиторна робота					Позааудитор- на робота	Сума балів
	Тестові завдан- ня	Виконання практичних завдань теми	Обговорен- ня теоретичних питань теми	Індиві- дуальне завдання	ПМК	Завдання для самостійного виконання	
Змістовий модуль 1							
Тема 1	1	1,5	1			0,5	4
Тема 2	1	1	1			0,5	3,5
Тема 3	1	1	1			0,5	3,5
Тема 4	1	1	1			0,5	3,5
Тема 5	1	2	1			0,5	4,5
Тема 6	1	2	2			1	6
Разом змістовий модуль 1	6	8,5	7		5	3,5	30
Змістовий модуль 2							
Тема 7	1	3	1			0,25	5,25
Тема 8	1	2	1			0,5	6,25
Тема 9	1	3	1			0,25	5,25
Разом змістовий модуль 2	3	8	3		5	1	20
Разом							50

**Оцінювання студентів протягом семестру
(заочна форма навчання)**

Поточне тестування та самостійна робота				Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Індивідуальне завдання 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання 2	50	100
15	10	15	10		

Загальне оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	